

arve, saa længe Retten ikke er blevet aktuel, i Virkeligheden ikke er en Ret, men kun en Udsigt til at opnaa en Ret, tilmed særlig i dette Ejendomsforhold *en usikker, af forskellige Eventualiteter betinget Udsigt*, er der ikke Grund til at opstille nogen Forskel paa det nævnte Grundlag. En Successionsadgang kan derfor fornuftigvis ikke betragtes som beskyttet ved Grundlovens § 80 om Ejendomsrettens Ukrænkelighed.

For de 46 Godsers Vedkommende, til hvilke *Staten ikke har Hjemfaldsret*, foreslaar Mindretallet, at de overgaar til fri Ejendom mod, at 50 pCt. af Godsernes Jordtilliggender og Fideikommiskapitaler overdrages til Staten. Samfundet har i Tidernes Løb ogsaa ydet disse Godser store Privilegier og Begunstigelser, og Staten har her en *Overhøjhedsret*, som bør benyttes ved Gennemførelsen af Grundlovens Bud om disse Godsers Overgang til fri Ejendom. Som det hedder i den paagældende Paragraf: „ . . . Det skal ved Lov nærmere ordnes, *hvorledes* de nu bestaaende (Godser) kan overgaa til fri Ejendom“.

Som et nyt Led i Bestræbelserne for at skaffe Jord indeholder Ændringsforslaget endelig et Afsnit om *Inddragelse af Vallø og Vemmetofte Klostre* under Rigsdagens Bevillingsmyndighed og den almindelige Lovgivning.

Siden Begyndelsen af 1860erne har Spørgsmaalet om en Omordning af Vallø Stifts og Vemmetofte Klosters Forhold været Genstand for Forhandling og Forslag paa Rigsdagen. Ved Grundloven, da den konstitutionelle Regeringsmagt afløste den enevældige Konge, bestemtes det, at de ved Lovgivningen til Adel, Titel og Rang knyttede Privilegier skulde ophæves, og Datidens Politikere havde et aabent Blik for, at hvis dette skulde blive til Gavn for det menige Folk, maatte der ryddes kraftigt op i mange gamle Forhold. Hertil hørte blandt meget andet Omordningen af de to nævnte Institutioner, hvor Adelen og Rangklasserne fremdeles var de herskende og nydende som i Enevældens lune Dage.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Vallø og Vemmetofte er Statens Ejendom, kom frem paa Rigsdagen i 1863 i et Forslag af *I. A. Hansen* og *Tscherning* vedrørende Bøndergodset. Ved denne Lejlighed hævdede Tscherning — efter nøje at have gransket de oprindelige Stiftelsesdokumenter —, at Vallø og Vemmetofte „ere oprettede med fuldkommen Anvendelse af Kongens Midler i Statens Navn“, og at de „i et og alt maa kaldes kongelige Stiftelser, som ligger under den lovgivende Magts Myndighed“. I Betænkningen begrundedes dette nærmere. I samme Rigsdagssamling rettede Folketingsmand, Kaptajnløjtnant *Roepstorff* en Opfordring til Justitsministeren om at indtage Stiftelserne. Aarene efter kom Venstre igen med Dr. *Geert Winther* som Ordfører og forlangte Godserne inddraget og opført paa Finansloven, indtil Folketinget henviste Sagen til en parlamentarisk Kommission, som afgav Betænkning i 1872. Flertallet foreslog Inddragelsen, støttende sig til gode historiske og juridiske Dokumenter.

Det hævdedes bl. a. under Henvisning til Kongelovens Artikler 19, 20 og 26, at Vallø Stift aldrig retsgyldig har ophørt at være Statsejendom, og at følgelig Lovgivningsmagten til enhver Tid maatte have fuld Dispositionsret over det. For Vemmetoftes Vedkommende gjordes en tilsvarende Opfattelse gældende. Stemmede med disse Resultater vil man Gang paa Gang i Forhandlinger og Betænkninger paa Rigsdagen støde paa klare og vægtige Udtalelser af Repræsentanter for forskellige Partier, i hvilke det med større eller mindre Styrke hævdes, at Vallø-Vemmetofte ifølge deres Oprindelse og Karakter bør inddrages under Lovgivningsmagten. Man indvender ikke, at der til disse Klostre knytter sig Fundatser, som er uforanderlige og derfor hindrer en Omordning. Fundatsen for Vallø er forandret 24 Gange, for Vemmetofte 12 Gange. Regeringsmagten har altid haft i sin Haand at foretage en Omordning.

Men lige meget hjalp alt dette. 40